

כל שעה פרק שני פסחים

סו א מ"י פ"ז טו"ש
חובל ה' ו טו"ש
מ"מ ט" שפ"ו ט"ף פ':
סו ב מ"י פ"טו ט"ו ה'
מאכלות אסורות
הלכה ו סג' לאין קמא
טו"ש ע"ד סימן א ט"ף
פ':

רבינו הגנאל

פירוש דבר הגורם לממון,
כגון מי שגזל חמץ זה
של הקדש, אם הוא בעינו
מחזירו לו לנגזל ופטור,
דחנן גזל חמץ ועבר
עליו הפסח אומר לו הרי
שלך לפניך, ויכין שאכלו
נתייב הגזל לשלם לו
ממון, ואע"פ שחמץ בפסח
אינו ממון השבתו גורם
לשלם ממון. רב אחא
בר יעקב אומר כולי
עלמא דבר הגורם לממון
לאו כממון דמי, והכא
בפולגתא דר' יהודה ור'
שמעון פליגי, ת"ק כר'
שמעון דאמר תוך זמנו
הוא דעבר עליו בלאו,
לאחר זמנו אינו עובר
עליו בלא כלום, וממון
מעליא הוא, לפיכך מעל.
יש אומרים כר' יהודה
דאמר אפילו לאחר זמנו
עובר בלאו, ואמרין הוא
רב אחא הוא דאמר דר'
יהודה ליק' שאור דאכילה
מטאור דראיה, מה שאור
דראיה של גבה מותר
בראיה, כן שאור דאכילה
של גבה מותר לאחר
זמנו אפילו באכילה, ולמה
לא מעל, אלא ודאי הדר
ביה. רב אשי אמר כולי
מעלמא אין פודין קדישם
להאכיל ללכבים. ורבי
הגורם לממון לאו כממון
דמי, והכא בפולגתא דר'
יוסי הגלילי ורבנן קא
מיפלגי. ת"ק כר' יוסי
הגלילי, דקתני ותמה על
עצמן האין חמץ אסור
בהנאה כל שבעה, יש
אומרים כרבנן. ירושלמי.
מותי' דקתני חמץ של נכרי
שעבר עליו הפסח מותר
בהנאה, במקום שלא נהגו
לאכול פת שלל גוים,
אבל במקום שנהגו לאכול
מותר אפילו באכילה.
פירוש כגון שהיה ישראל
רואהו ומסייעהו באפיית
אוהה הפת, ויקייל בזמן
שישראל רואהו, כגון
הבצקות של גוים דאמור'
רבנן אדם ממלא כוסו
מחן אלו וכיוצא בהן. אם
היה נגזל של נכרי סמוך
לגזל של ישראל, ונתגלגל
חמץ מנגזל של גוי לגזל
של ישראל הרי זה דוחפו
בקנה. היתה שבת או יום
טוב כופה עליו כלי. רב
אמר צריך שיאמר בשעה
שביעו בא"י אמ"ה אקבי
על בעור חמץ, וצריך נמי
שיאמר כל חמץ שישנו
ברשותי ואינו יודע בו,
יהא בטל. אמר רב חמץ

לפדותו ומותר בהנאה ויש לומר דכיון דכמו שהוא עכשיו לא שוי מידי לא שייכא ציה מעילה והיינו נמי טעמא דכל איסורי הנאה אין מקדשין צהן האשה אע"ג דכל הנשפין אפרין מותר ואפילו אי דבר הגורם לממון כממון דמי ומעל לא דמי דהתם חזי לאחרי הפסח שהוא כמו צעין ועוד יש לומר הא דאין מקדשין באיסורי הנאה היינו היכא דלית ציה שיה פרוטה לכשיהא אפר ולמירוח קמא קשה (א) הא חזי צעיניה שלא כדרך הנאה (ב) הך"ד ביה רב אחא. תמה דצפרק קמא דחולין (דף ט: ד) אינה סברה הא מני ר' יהודה דאמר חמץ של עוברי עזירה לאחר הפסח מותר מיד מפני שמחליפין^א והכא מסיקין לר' יהודה אפילו חמץ של נכרי אסור אחר הפסח^ב ויש לומר דהתם סברה כס"ד דהכא לרב אחא מעיקרא ורבינו תס מפרש לאו דווקא מיד דהא צריך שיהא שיעור להחליף את הדין שיהא חמץ זה ראוי לעשות אחר הפסח:

רב אשי אמר דבואי ע"מא.
וקשה לר"י היכי גרסינן אי גרסינן דכולי עלמא פודין אס כן לרבנן אמאי לא מעל אף על גב דלישראל אסור בהנאה מכל מקום ימכרו לנכרי והקדש עצמו ואי גרים אין פודין אפילו לרבי יוסי הגלילי אמאי מעל ויש לומר דגרסינן אין פודין ואף על גב דאין פודין להאכיל ללכבים מכל מקום שרי להסקת תחת תבשילי^ג ודכפרישית דהכא דקדושת דמים אין פודין מדרבנן ולא גזרו רבנן אלא שלא פודין מדאורייתא דהיינו היכא דאכיל קדושת הגוף אין פודין אפי' להסקי דהא תניא (בב"ק) דכזורות (דף טו.) אס מתו יקברו וקאמר התם ממאי דהאי אס מתו יקברו משום דבעי העמדה והערכה דילמא משום דאין פודין והערכה אי טעמא משום דאין פודין אמאי יקברו והא ראוי להסקין תחת תבשילי אלא ודאי מדאורייתא אין חילוק וכן לעיל (דף כג.) דרשינן ואי אתה משליך לכלב כל איסורין שבתורה ואסירי אפילו להסקה אלמא מדאורייתא אין לחלק בהנאה ואס תאמר לרבנן אמאי לא מעל הלא הקדש יכול למכור לנכרי על מנת שיסקנו לפניו ויש לומר דגורנין שמה יאכלנו הנכרי וכהאי גוונא אמר במסכת ע"ז (דף טו.) אין מוכרין בהמה לנכרי על מנת לשחטה וכו' ומכאן מוכיח ר"י שהמשהה חמץ בפסח ועתה לזכרו אינו עובר בזה שיהיה דאי אמרת עובר אחתי אמאי מעל לרבי יוסי הא מיד כשיפדה אותו הוא שלו ומודה רבי יוסי דשליך אי אתה רואה אלא ודאי לא עבר וטעמא משום דלא יראה ליה ניתק לעשה ולכן אינו עובר כשמזכרו לזכרון אמר

להא שמעמא. דרב יוסף: דכולי עלמא אין פודין. ואליבא דר' שמעון הוא דפליגי דשרי ליה לאחר פסח אף לאכילת ישראל וזהא פליגי מאן דאמר מעל סבר אף על גב דהשתא לא חזי הואיל ולקמיה גורם לממון הוא כממון דמי: הכי גרסינן רב אחא בר יעקב אמר דכולי עלמא כממון דמי: ומאן דאמר לא מעל כרבי יהודה. דאמר^א אף לאחר הפסח אסור בהנאה וכל שכן בפסח עלמנו הלכך לאו ממון איכא דלישראל לא חזי ולא גורם לממון איכא שאם יפדה לא יהנה ממנו ולנכרי לא מוזדן דאין פודין את הקדשים להאכילן ללכבים: ומ"ד מעל כר"ש. דאמר^ב ראוי הוא לאחר הפסח אף (לאדם) [לישראל] והו"ל גורם לממון: משאור דראייה. ושל הקדש אף בפסח מותר והכא אמר לרבי יהודה לא מעל: הכי גרסינן רב אשי אמר דכולי עלמא אין פודין ודבר הגורם לממון לאו כממון דמי. כלומר דכולי עלמא לנכרי לא מוזדנין ליה בפסח ומשום דלאחר הפסח דחזי לישראל לא מחייבי ליה דדבר הגורם לממון לאו כממון דמי והכא טעמא דמעילה משום דסבר לה כרבי יוסי הגלילי דאמר אף תוך זמנו מותר בהנאה הלכך חזי למפרקיה ולהסיקו תחת תבשילי ומאן דאמר לא מעל כרבנן דאמרין חמץ בפסח אסור בהנאה ואי משום דמצי לשהויי לאחר זמן כר"ש השתא מיהא לאו ממון הוא: חמץ זוממו וכו'. מפרש כוליה לקמיה: אי נימא צונתן טעם שלא זוממו שלא זמינו מותר. בתמיה. הא יחיד טעמא ורז מדקאמר שלא זוממו צמינו אסור גלי דעמיה דכר' יהודה סבירא ליה דאמר אף לאחר הפסח אסור: שלא זמינו. נמי זוממו אסור. ואע"ג דאית ליה לרב בכל איסורין שלא צמינו צונתן טעם רב גזר צמחן זוממו הואיל וזכרת הוא שלא צמינו אטו מינו ואע"ג דבחלב ודס לא גזר שלא צמינו אטו מינו התם הוא דדילי מנייה אכל חמץ לא צדילי מנייה הואיל ואוכלו כל ימות השנה: שלא זוממו צמינו אסור כרבי יהודה. דאמר לאחר הפסח דאורייתא הלכך אף מערבית אסור: שלא צמינו מותר דשלא זוממו. דאינו צכרת שלא צמינו אטו מינו לא גזר כי היכי דלא גזר צבצר בחלב וצבצר איסורין: ושמואל אמר כו'. צמחה עסקינן שלא צמינו מותר שלא צמינו אטו מינו: כרבי שמעון. דלאחר זמנו שרי ואפי' צונתן אמר

להא שמעמא. דרב יוסף: דכולי עלמא אין פודין. ואליבא דר' שמעון הוא דפליגי דשרי ליה לאחר פסח אף לאכילת ישראל וזהא פליגי מאן דאמר מעל סבר אף על גב דהשתא לא חזי הואיל ולקמיה גורם לממון הוא כממון דמי: הכי גרסינן רב אחא בר יעקב אמר דכולי עלמא כממון דמי: ומאן דאמר לא מעל כרבי יהודה. דאמר^א אף לאחר הפסח אסור בהנאה וכל שכן בפסח עלמנו הלכך לאו ממון איכא דלישראל לא חזי ולא גורם לממון איכא שאם יפדה לא יהנה ממנו ולנכרי לא מוזדן דאין פודין את הקדשים להאכילן ללכבים: ומ"ד מעל כר"ש. דאמר^ב ראוי הוא לאחר הפסח אף (לאדם) [לישראל] והו"ל גורם לממון: משאור דראייה. ושל הקדש אף בפסח מותר והכא אמר לרבי יהודה לא מעל: הכי גרסינן רב אשי אמר דכולי עלמא אין פודין ודבר הגורם לממון לאו כממון דמי. כלומר דכולי עלמא לנכרי לא מוזדנין ליה בפסח ומשום דלאחר הפסח דחזי לישראל לא מחייבי ליה דדבר הגורם לממון לאו כממון דמי והכא טעמא דמעילה משום דסבר לה כרבי יוסי הגלילי דאמר אף תוך זמנו מותר בהנאה הלכך חזי למפרקיה ולהסיקו תחת תבשילי ומאן דאמר לא מעל כרבנן דאמרין חמץ בפסח אסור בהנאה ואי משום דמצי לשהויי לאחר זמן כר"ש השתא מיהא לאו ממון הוא: חמץ זוממו וכו'. מפרש כוליה לקמיה: אי נימא צונתן טעם שלא זוממו שלא זמינו מותר. בתמיה. הא יחיד טעמא ורז מדקאמר שלא זוממו צמינו אסור גלי דעמיה דכר' יהודה סבירא ליה דאמר אף לאחר הפסח אסור: שלא זמינו. נמי זוממו אסור. ואע"ג דאית ליה לרב בכל איסורין שלא צמינו צונתן טעם רב גזר צמחן זוממו הואיל וזכרת הוא שלא צמינו אטו מינו ואע"ג דבחלב ודס לא גזר שלא צמינו אטו מינו התם הוא דדילי מנייה אכל חמץ לא צדילי מנייה הואיל ואוכלו כל ימות השנה: שלא זוממו צמינו אסור כרבי יהודה. דאמר לאחר הפסח דאורייתא הלכך אף מערבית אסור: שלא צמינו מותר דשלא זוממו. דאינו צכרת שלא צמינו אטו מינו לא גזר כי היכי דלא גזר צבצר בחלב וצבצר איסורין: ושמואל אמר כו'. צמחה עסקינן שלא צמינו מותר שלא צמינו אטו מינו: כרבי שמעון. דלאחר זמנו שרי ואפי' צונתן אמר

(א) [לעיל ה':] כמות
לר. ב"ק ע"א: אס: [ק"ה:]
שבוטות לב. ג. ע"ז
ע"ג: א [לעיל כ"ה,]
ד [לעיל כ"ה:] א [וע"ע
מוס' קדושין טו: ד"ה
המקדש וכו'] א [וע"ע מוס'
ב"ק ג: ד"ה לענין כלים],
א [וע"ע ב"ק טו] א [וע"ע
לקמן כ"ה. מדי"ה בפרייהו].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אין פודין
וכי' ולמירוח קמא קשה.
ב"ק ג: ד"ה לענין כלים, פ'
מקדש דף נו ד"ה המקדש
בעלה:

מוסף תוספות

א. בשל עוברי כוכבים.
ב. וקשיא דר'
יהודה אדר' יהודה. מוס'
ר"פ. ג. או לצורך הנאה
אחרת. מוס' ב"ק ג: נג.
ד. שהוא מוגנה יותר. מוס'
שאלך.

רבינו הגנאל (המשך)

בזמנו בין במינו בין שלא
בזמנו אסור אפילו במשהו,
רב לטעמיה דאמר כל
איסורין שבתורה במינו
במשהו, וגזרה שלא במינו
אטו במינו. שלא בזמנו,
כלומר, אחר הפסח, במינו
אסור במשהו, סבר לה כר'
יהודה. שלא במינו לאחר
הפסח מותר דלא גזר.
ושמואל אמר חמץ בפסח
[במינו] אסור במשהו,
שמואל לטעמיה דאמר כל
איסורין שבתורה במינן
במשהו, שלא במינו שרי,
ולא גזר שלא במינו אטו
מינו. שלא בזמנו בין במינו
בין שלא במינו מותר כר'
שמעון. ור' יוחנן אמר
חמץ בפסח בין במינו בין
שלא במינו אסור בנותן
טעם, ר' יוחנן לטעמיה
דאמר כל איסורין שבתורה
בין במינן בין שלא במינן
אסור בנותן טעם. לאחר
הפסח בין במינן בין שלא
במינן מותר כר' שמעון.